

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

Η γλωσσική φθορά και οι «μεγαλομανείς» γλώσσες

A 1) Η αρθρογράφος υποστηρίζει ότι η αλλαγή και αλλοίωση μιας γλώσσας είναι βασικό χαρακτηριστικό του γλωσσικού κώδικα. Η αλλαγή αυτή μάλιστα είναι η αιτία ύπαρξης και διάρκειας της γλώσσας δεδομένου ότι η χρήση της γλώσσας είναι συνεχής. Άλλωστε και οι νέες ιδέες και αντιλήψεις χρειάζονται καινούριες λέξεις, όπως έχει αποδείξει και η ιστορία.

A 2) Η συγγραφέας διαφωνεί με όσους θεωρούν τις αλλαγές του γλωσσικού κώδικα ως απειλή εξαφάνισής του δεδομένου ότι η εξέλιξη και αλλαγή της γλώσσας επιβεβαιώνεται και από επιστημονικούς κύκλους. Κλείνοντας μάλιστα σχολιάζει ειρωνικά την υποτιθέμενη υπεροχή μας αν μιλούσαμε αρχαία ελληνικά.

B1. α) Δομή παραγράφου:

Θεματική περίοδος: «Καθώς αλλάζουν... αλλοίωση και την αλλαγή»

Λεπτομέρειες: «Αλλάζουν οι γλώσσες.... σε πολύ λίγο χρόνο»

Κατακλείδα : Δεν υπάρχει

β) Τρόπος ανάπτυξης παραγράφου:

Η παράγραφος αναπτύσσεται με **συνδυασμό μεθόδων**. Ο μείζων τρόπος ανάπτυξης της παραγράφου είναι η **αιτιολόγηση**. Σε όλη την έκταση της παραγράφου αιτιολογείται πώς η αλλοίωση και η αλλαγή της γλώσσας την έχει βοηθήσει να προσαρμόζεται στις νέες ιδέες και αντιλήψεις που γεννούν οι κοινωνίες. Επικουρικά υπάρχουν **παραδείγματα** στο χωρίο «Η Αναγέννηση π.χ. ή ο Διαφωτισμός ή η Οκτωβριανή επανάσταση στη Ρωσία» για να παρουσιάσει ενδεικτικά κάποιες από αυτές τις κοινωνικές αλλαγές.

B2. Πράγματι : επιβεβαίωση, έμφαση

αντίθετα : αντίθεση

επειδή : αιτιολόγηση

άρα : αποτέλεσμα

καθώς : χρόνο ή αιτιολόγηση

B3.	Συνώνυμα	Αντώνυμα
φθείρει	βλάπτει	ωφελεί
συμπτωματικό	τυχαίο	προγραμματισμένο
σημαντικοί	σπουδαίοι	ασήμαντοι
εμφανίζεται	παρουσιάζεται	εξαφανίζεται
αναγκαστικά	υποχρεωτικά	προαιρετικά

Γ. **ΑΡΘΡΟ** : Τίτλος σύντομος και εύστοχος

Αναφορική λειτουργία της γλώσσας

Γ' πρόσωπο

«ΓΛΩΣΣΑ». ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΛΕΞΗ. ΜΙΑ ΤΕΡΑΣΤΙΑ ΣΗΜΑΣΙΑ.

Πρόλογος

Με αφορμή ένα απόσπασμα από το άρθρο του Γεωργίου Μπαμπινιώτη στο «Βήμα» με τίτλο «**Οι 10 πιο ενοχλητικές χρήσεις της γλώσσας μας**» στις 12 Μαΐου 2002 αναφέρει ο ίδιος πως «εξακολουθεί, ευτυχώς, να υπάρχει μεγάλη ευαισθησία στον Έλληνα ως προς τη χρήση της γλώσσας, είτε γιατί έχουμε κάποιες τραυματικές εμπειρίες από το γλωσσικό, είτε κυρίως γιατί το θέμα της γλώσσας το θεωρούμε δικό μας θέμα· θεωρούμε ότι μάς αφορά όλους. Και έτσι είναι.» Πράγματι, η γλώσσα είναι το πληρέστερο μέσο επικοινωνίας των ανθρώπων και «η ύπαρξή της τόσο σημαντική όσο η νοητική ή η

βιολογική μας ύπαρξη», όπως ισχυρίζεται ο ίδιος. Έχουμε λοιπόν συνειδητοποιήσει την τεράστια συμβολή της γλώσσας σε τόσες πτυχές της ζωής του ατόμου αλλά της κοινωνίας στην οποία εντάσσεται;

Κύριο Θέμα

Σημασία της γλώσσας για το άτομο

- Η γλώσσα αποκαλύπτει πτυχές της προσωπικότητας και της φυσιογνωμίας του κάθε ανθρώπου. Απεικονίζονται στοιχεία από την ιδιοσυγκρασία του, την καλλιέργειά του, το συναισθηματικό του κόσμο. Πράγματι, με το γλωσσικό κώδικα ο άνθρωπος εξωτερικεύει συναισθήματα χαράς και λύπης, επιθυμίες που τον βοηθούν να αποφορτιστεί και να νιώσει έτσι ανακούφιση.
- Ο άνθρωπος εκτός από την ανάγκη του να ζει σε κοινωνίες θέλει να έχει και πολιτικό λόγο. Να εκθέτει τις ιδεολογικές του θέσεις και να τις υπερασπίζεται ή να αντικρούει τις θέσεις με τις οποίες διαφοροποιείται. Η ιστορία άλλωστε έχει αποδείξει ότι η γλώσσα βοήθησε στο να γίνουν κοσμοϊστορικές κοινωνικές αλλαγές ή αντιθέτως δημαγωγοί πολιτικοί και εθνικιστές να χειραγωγούν το λαό και να οδηγούν σε ανεπανόρθωτες καταστροφές.
- Δεδομένου ότι η σχέση λόγου και σκέψης είναι αμφίδρομη, η καλλιέργεια και η βελτίωση του γλωσσικού κώδικα συμβάλλει και στην πνευματική καλλιέργεια του ατόμου. Παράλληλα, η γλώσσα λειτουργεί ως «όχημα της σκέψης» και την κοινωνικοποιεί. Άλλωστε με το γραπτό λόγο η σκέψη του ατόμου μένει αναλλοίωτη στο πέρασμα του χρόνου, μεταφέρεται στους μεταγενέστερους και εξασφαλίζει την πολιτιστική ανάπτυξη. Επίσης, θα ήταν παράλειψη να μην αναφέρουμε τη σημασία της γλώσσας στην καλλιτεχνική δημιουργία όπως στο θέατρο, τη ποίηση και τη πεζογραφία ακόμα και τη μουσική. Η λογοτεχνία εκφράζει τις συγκινήσεις της ψυχής και περιγράφει τον εσωτερικό κόσμο του ανθρώπου, ώστε αυτός να διαπαιδαγωγείται και να βελτιώνεται πνευματικά.

Σημασία της γλώσσας για τη κοινωνία

- Χάρη στη γλώσσα οργανώθηκαν και λειτουργούν κοινωνίες των οποίων τα μέλη χρησιμοποιούν τη γλώσσα για να ανταλλάσσουν απόψεις, σκέψεις, γνώσεις, πληροφορίες, συναισθήματα. Αυτή η δυνατότητα που παρέχει η γλώσσα λειτουργεί ως ενοποιητικός παράγοντας των μελών από τις πιο μικρές κοινωνικές ομάδες (π. χ

οικογένεια) μέχρι τις πιο μεγάλες (π.χ. κοινωνιόλεκτος των νέων). Άλλωστε, όταν υπάρχουν διαφωνίες μεταξύ αυτών, μόνο ο υγιής διάλογος μπορεί να βοηθήσει στη κατανόηση των αντιτιθέμενων απόψεων και να τις επιλύσει.

- Αξίζει να τονιστεί ο καθοριστικός ρόλος της γλώσσας σε εθνικό επίπεδο, μιας και είναι ιδιαίτερο πολιτιστικό στοιχείο ανάμεσα σε άλλα (π.χ. παραδόσεις, ιστορία, ήθη, νοοτροπία) το οποίο είναι και φορέας διάδοσης αυτών από γενιά σε γενιά. Έτσι όπως εξελίσσονται οι φυσικοί ομιλητές της εκάστοτε γλώσσας, προσαρμόζεται και η γλώσσα σ' αυτές τις αλλαγές ως ζωντανός οργανισμός που είναι και γι' αυτό είναι ανεκτίμητο εθνικό στοιχείο.

Επίλογος

Φαίνεται λοιπόν από τα παραπάνω ότι η γλώσσα δεν είναι απλά ένα εργαλείο επικοινωνίας, όπως ισχυρίζονται μερικοί, αλλά καίριο στοιχείο της φυσιογνωμίας του ανθρώπου και του λαού. Έχουμε χρέος, λοιπόν, να προστατεύουμε τη γλώσσα μας ως ανεκτίμητο θησαυρό και να της δώσουμε τη θέση που πραγματικά της αξίζει, αν θέλουμε να γίνουμε καλύτεροι πολίτες, επιστήμονες, επαγγελματίες, φίλοι, άνθρωποι.

**Τις απαντήσεις επιμελήθηκαν οι καθηγητές
Νικολακοπούλου Ελένη
Ντελμπίζη Μαρία
Παπάς Παναγιώτης**